

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Redigeret af Emil Bohn.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Gornitzkas Trykkeri, Allinge.

Avertissementsprisen er pr. Petitlinie
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annoncer 1. Gang 10 Øre,
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 21

Fredag den 27. Februar 1914

2den Aarg.

Bornholms Laane- & Diskontobank.

Renten paa Indlaansbevis er 4 1/2 pCt. p. a

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1700 Exempler og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge-Sandvig, Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

har den største Udbredelse i Nordens Hænder og egner sig derfor bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser, Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle Postkontorer samt paa Bladets Kontor og koster 50 Øre Kvartalet.

Et Raad til de unge.

Forstander Hansen-Mygdal holdt forleden paa Roskilde Højskole et Foredrag om Ejendomspriser.

Efter „Rosk. Dagbl.“ gengiver vi Slutningen af Talen:

Jeg vil give de unge det Raad: Sørg for at have Penge, saa I kan have fuld Handlefrihed. Og naar I køber Ejendomme, saa køber I samtidig Adgang til at benytte alle Landmandens Hjælpemidler. Men køber I dem uden at kende dem, køber I noget, I ikke kan bruge. I de sidste 25 Aar har der været Liv og Vækst inden for Landbruget. Derfor stilles der til dem, som kommer nu, det Krav, at de er kendt med alle de Hjælpemidler, som har frembragt alt dette. Gør de ikke det, køber de til høje Priser en Vare, som er værdiløs for dem. I 70-erne var det ingen Kunst at være Landmænd. Det kunde ethvert Fjols. Man saadede sit Korn, høstede det og solgte det til de høje Priser, som var den Gang. Indtægten faldt jævnt over det hele. I vore Dage viser Renindtægten sig meget forskellig. Det gælder først og fremmest om at have personlig Indsigt i de Ting, der staa til Raadighed, og personlig Evne til at udnytte dem. Jeg tror aldrig, Landbruget har haft Tider, hvor der afgang saa store Værdier af, at Landmændene var vaagne.

Man vil saa maaske spørge, hvorledes Udsigterne er.

Der er ingen Sky paa Himlen. Der er ingen Grund til at tro, at den aldrig vil komme, men foreløbig kan vi ikke øjne den. Der er ingen Grund til at være ængstelig. Men der er Grund til at tage fat med Kraft. Det duer ikke at køre med halv Vind. Fuld Kraft op, ikke eksperimenterer med alle mulige Ting, ikke avle Frø, hvis man ikke er Frøavler, ikke dyrke Sukkerroer, hvis man ikke har Jord til det. Med de nuværende Ejendomspriser er der en høj Bøde for at gøre Tingene halvt og en stor Præmie for at gennemføre dem.

Naar skal Køerne kæve?

Ved Forstander H. P. Larsen, Malling Landbrugsskole.

Spørgsmaalet er let nok at besvare, thi vi maa lade dem kæve, naar de vil, og være tilfredse, om de blot vil kæve ca. 1 Gang om Aaret; men kan vi have lidt Indflydelse derpaa, bør de kæve paa en saadan Aarstid, at de malter bedst medens Smørret er dyrest.

For Aaret 1913 har Noteringerne været i Gennemsnit:

	Børs-Noteringen.	Statistik-Udvalgets Notering.
Januar Kvartal	109,7	110,3
April —	99,1	99,9
Juli —	104,2	104,9
Oktober —	111,5	112,3
Hele Aaret	106,10	106,86

Prisforskellen i de enkelte Kvartaler har ikke i de senere Aar været saa stor, som den var for en Aarrække siden, men Tallene peger fremdeles i Retning af, at Efteraarskælvernes Smør bliver betalt bedst. I Oktober og Januar Kvartaler har Smørret kostet ca. 10 Øre mere pr. Pund i Gennemsnit end i de to andre Kvartaler. For en jævn god Ko kan det blive 20—25 Kr. mere for den samme Smørmængde, om hun er Efteraarskælver, end hvis hun er Foraarskælver.

Et andet Spørgsmaal er det, hvorledes Foderudgifterne stiller sig for Efteraars- og Foraarskælvere. Efteraarskælverne æder Roer af forholdsvis meget Kraftfoder, senere Græs og Grøntfoder og lidt eller intet Kraftfoder. — Der bliver næppe megen Forskel paa Kraftfodermængden til de to Køer, og i det hele lader det sig ikke bestemt paapege, at den ene er nævneværdig dyrere af fodre end den anden.

Anderledes stiller det sig, naar Talen er om, hvilken Ko der kan fodres mest regelmæssig, derved holdes paa den mest regelmæssige Ydelse med Udsigt til at naa den højeste Ydelse. Her er Efteraarskælveren absolut bedst stillet; naar den bliver sat paa sit Roe- og Kraftfoder fra Efteraaret, kan den fodres ens fra Dag til Dag og vil i Reglen ogsaa malke ens fra Dag til Dag. Sommerfoderet — Græs og Grøntfoder — varierer langt mere, og Malkeydelsen svinger derfor mere, og er den først faldet som Følge af nogle Dages tørt Græs eller Grøntfoder, vil den saa nødig op paa den forrige Højde igen, selv om Foderet bliver bedre.

Køerne bør sikkert fremdeles helst kæve om Efteraaret.

Af de ovenanførte Tal ses, at Statistikudvalgets Notering har været ca. 3/4 Øre over Børsnoteringen.

Kautschuk.

Lidt om dets Historie og dets Anvendelse.

Hvad er Kautschuk? Vil man udtrykke sig kortelig, maa man sige, at den er en Vædske, der findes i de allerfleste Planter, men som særlig findes i rigt Maal i den tropiske Plante, hvis latinske Navn er „Ficus elastica“, og som nu almindelig kaldes Kautschuk- eller Gummitræet. Det kan kun vokse i tropiske Egne, hvor Aarets Middeltemperatur er 30 Grader, og det kræver en Varme af op til 45 Grader om Dagen. Man finder det i Sydamerika, paa de ostindiske Øer, i Indien og særlig i Centralafrika. Udvinningen af Træets gummiholdige Vædske gaar til paa en meget primitiv Maade. De indfødte, der beskæftiges med dette Arbejde, sendes ud i Skovene, og naar de finder et Kautschuktræ, borer der i forskellig Højde og rundt om i Træet Ringe af Huller. Under hvert Hul anbringes en Lerskaal eller en Kalebasse, som saa modtager den udræbende Vædske. Naar denne Vædske er samlet i større Kar, inddampes den med Ild eller med Røg, Vandet i den fordampes, og tilbage bliver som en brunligsort Masse Gummien, der derpaa i Form af Plader eller Strimler sendes til Europa og Amerika for at anvendes i Industrien.

Anvendelsen af Kautschuk er langt ældre, end man tror. Sydamerikas Indianere og Ostindiens indfødte har for Hundreder af Aar siden kendt Produktet og anvendt det baade til Fakler, Skaale og til at tætte Husene, Baadene og flettede Ting med. Selve Ordet Kautschuk er af indiansk Oprindelse. Først i det 19. Aarhundredes Begyndelse blev man i Europa opmærksom paa den Nytte, man kunde have af Kautschuk. Det var Roxburgh i England og La Condamine i Frankrig, der fik Øje paa denne fremtidige Verdenshandelsvare. Imidlertid fik den dog ikke nogen videre Udbredelse i de første Par Snese Aar, fordi den var saa vanskelig at bearbejde. Ved 0 Graders Temperatur bliver den stenhård, og ved 30 Graders Varme bliver den blød. Det var først, da man fandt paa at vulkanisere den, det vil sige at give den en Tilsætning af Svovl, at den begyndte at faa den enorme Udbredelse, den nu har, og blive en af de vigtigste Artikler i Verdenshandelen.

Til en Begyndelse var det kun faa Ting, man fremstillede af Kautschuk. Der var Legetøj, Slinger, Skaale, Tætningsartikler, Artikler for Læge og Sygepleje og Viskelæder. I 1820 kostede et lille Stykke Viskelæder 3 Kroner, hvad der vel svarer til 5 Kroner nu. Nu faar man det for et Par Øre. Senere anvendtes Kautschuk til Præparation af vandtæt Tøj og til Fremstilling af elastiske Baand. Da man havde opfundet Vulkaniseringsmetoden, kunde man fremstille det saakaldte Ebonit og Haardgummi, der fik mangfoldige Arter af Anvendelse: til Kamme, Skaale, Musikinstrumenter og mange andre Ting, der ellers var blevne fremstillede af Horn, Træ eller Metal. En udstrakt Anvendelse fik det ogsaa som Isoleringsmasse ved Telegrafanlæg.

Efter at Vulkaniseringen er opfundet, gør Forbruget af Kautschuk tre mægtige Spring frem. Det første Spring markeres af Lægningen af de store undersøiske Telegrafkabler. Allerede da det første un-

dersøiske Kabel blev lagt, mellem Kalais og Dover, saa man, hvad der medgik af Gummi hertil, og Forbruget steg enormt, eftersom det Net af Kabler, der omspænder Jorden, udvidedes mere og mere. Til Isolering af de i Kabelet indesluttede Kobbertraade anvendes jo ostindisk Guttaperka. Yderligere steg Forbruget ved Telefonanlæggene, hvis Kabler nu mere og mere nedlægges i Jorden. Det andet Spring markeres ved den elektriske Maskines gradvise Afløsen Dampmaskinen. Det blev efterhaanden enorme Masser af Gummi, der skulde anvendes til Isoleringer. Men det tredje Spring i Forbruget er dog det største. Det betegnes med Gummiringen, der anvendes til Cyklens og Automobilens Hjul. Da de første Cykler i 80-erne i forrige Aarhundrede blev forsynede med Cui-shionringe og senere med Luftringe, krævedes der store Masser af Gummi hertil. Man kan maaske bedst maale Forbrugets Stigen, naar man hører, at medens der i Aaret 1830 til England ikke indførtes mere end 454 Centner Gummi og i 1850 omtrent 8000 Centner, saa blev der i 1889 indført 236,275 Centner Gummi. Med Automobilernes voksende Gummiforbrug var en endnu mere enorm Maade, og det havde de videst rækkende økonomiske Følger. Hundreder af Fabriker rejste sig rundt omkring i Byerne, et helt nyt Haandværk, Gummiarbejdernes, der beskæftiger Hundrede Tusinder af Mennesker, skabtes, og Kolonier, som Europas Magter ejer i Afrika og Asien, og som hidtil havde været lidet rentable, blev pludselig Rigdomskilder. Paa Gummivinding i Kongo kunde en enkelt Mand som Kong Leopold af Belgien tjene et Par Hundrede Millioner. Og saa stærkt stigende er Forbruget bestandigt, at man ofte maa spørge, om det ogsaa i Fremtiden vil være muligt at udvinde saa meget Kautschuk, som den moderne Industri kræver.

Til Tusinde Ting anvendes Kautschuk'en nu. Vi ser den overalt omkring os i det daglige Liv. Den bruges til Viskelæder og til Barnets Patteflaske og Legetøj, den bruges til Galoche og til vandtætte Stoffer, til Handsker og til Sygeplejeartikler, til Kemikerens Skaale og Musikerens Instrument, til Kamme, Knapper og Slinger, til Telegrafkabellets Isolering og til Telefonapparatets Haandtag og Hørerør, til den styrbare Ballons Hylster og til Cyklens og Automobilens Hjulringe. Vi kan næsten ikke vende vore Øjne mod et Sted, uden at vi ser Kautschuk'en anvendt. Den er bleven et af de vigtigste Materialer i den moderne Industri og det er uendelig mange Fremskridt, vi skylder den.

Hvad Høns kan indbringe.

Nedenstaaende Hønseregnskab fra en Bondegaard i Horsensegnen er i ualmindelig Grad opmuntrende. Det viser nemlig, at et Hønseshold, anlagt og drevet udelukkende med det Formaal at producere Æg og Kød, kan være endog ualmindelig lønnende.

Regnskabet ser saaledes ud:

Indtægt.	Kr. Ø.
Æg, solgt	242 27
Æg, anvendt i Husholdning.	36 00
13 Kyllinger a 110 Ø. solgt	14 30

8 Kyllinger a 150 Øre solgt 12 00
9 unge Haner solgt, 1 slaget 24 83
26 ældre Høns og Haner slagt. 52 00
Bestandens Værdi pr. 31. Debr.
1913: 50 Høns og 2 Haner

a 2 Kr. 100 00
Ialt 481 40

Udgift

	Kr. Ø.
950 Pd. Havre a 5,25	50 13
1000 Pd. Majs a 5,60	56 00
100 Pd. Klid a 5,25	5 25
200 Pd. gruttet Havre a 5,50	11 00
100 Pd. Strandskaller	2 15
Kyllingegryn	2 00

Bestandens Værdi pr. 31. Debr.
1913: 37 Høns og 3 Haner
a 2 Kr. 80 00
Ialt 206 88

Nettooverskud 274 52

Der er i Gennemsnit lagt 123 Æg pr. Høne, og Nettooverskudet udgør 6 Kr. 86 Øre pr. Høne.

123 Æg i Gennemsnit pr. Høne er en stor Produktion, dog kan man finde den lige saa høj eller endnu højere i adskillige andre offentliggjorte Hønseregnskaber.

Den anførte Bruttoindtægt af ca. 10 Kr. pr. Høne vil heller ikke i særlig Grad vække Forundring; en lignende Bruttoindtægt vil adskillige af vore mest forstandige og omhyggelige Hønseregnere nok kunne vise Sidedestykker til; men naar Netto-Overskudet bliver saa stort som anført, naar Foderudgiften angives til ca. 3 Kr. 14 Øre pr. Høne, da vil de fleste, som har lidt Forstand paa de Dele, studse og bede om en lidt nærmere Forklaring, og en saadan foreligger da ogsaa her.

Vedkommende Gaardmand oplyser, at i det Regnskabsaar, hvorom Talen er, har hans Høns gaaet frit omkring i Gaard og Mark; han har haft Brak og Græs nærmest Gaarden „saa de ingen Skade kunde gøre“.

Naturligvis har Manden handlet rigtigt i under disse Omstændigheder at lade sine Høns gaa frit omkring. Bemærkningen om, at de ingen Skade har gjort, lader jeg ogsaa staa; men en Del Græs har de naturligvis taget til sig, og naar Fodringsregnskabet skulde være helt rigtigt, maatte saavel dette Græs som de Roer, Kartofler, Kløvehø eller Lucerne, Hønsene maa antages at have faaet om Vinteren, have været taget med ind i Beregningen. Og saa den — antagelig dejlige Brakmark! Hvad en Høne kan finde i en Brakmark i Form af Larver, Ukrudtsfrø og Ukrudtsplanter, det er ingenlunde Smaating, men bidrager mægtigt til, at der kan spares paa de indkøbte eller salgbare Foderemner.

Selve Regnskabet lader nærmest formode, at vedkommende Hønsesholder har særlig godt Greb paa at købe billigt; hos de fleste mindre Hønsesholdere figurerer der højere Priser i Regnskabet over det indkøbte Kornfoder.

Der er købt billigt, og der er kun købt forholdsvis lidt Kornfoder til disse 40—50 Høns; derved kommer de opgivne Foderudgifter til at ligge saa langt under Normalen, som jeg stadig sætter til 5 Kr. pr. voksen Høne (og Hane) i Bestanden, naar Foderudgiften til Oprættet tages med ind under Beregningen.

Endnu skal oplyses, at det her omhandlede Hønseshold bestaar af gule Orpingtons, som har Ord for at være særdeles gode Vinterlæggere, gode Rugere og dertil en god Kød-race (6—7 Pd., slaget Vægt, er ikke ualmindeligt) med fint og velsmagende Kød. Og endelig bør nævnes, at i det her omhandlede Hønseshold

bliver de enkelte Høns aldrig ret meget over 2 Aar gamle, idet de uvægerlig slagtes, efterhaanden som de bliver færdige med andet Aars Æglægning.

Her er noget, som alle Høns-holdere bør lægge sig paa Sinde. Vi har altfor mange gamle Høns i dette Land.

Økonom.

Et Naturfænomen.

—S—

Drengen, der ser alting bagvendt.

Et fransk Blad fortæller om en seks Aars Dreng, som ser alle Alfabetets Bogstaver bagvendt, og som ikke kan gengive dem paa anden Maade. Man opdagede naturligvis først Fænomenet, da Drengen skulde lære at skrive, og har i den Anledning været Genstand for Undersøgelse af forskellige Videnskabsmænd.

Den Forklaring, disse giver paa Sagen, er den, at han savner Evnen til at se Tingene, som vi ser dem — altsaa at vende op og ned paa dem. Som bekendt fremtræder vort Synsbillede ogsaa bagvendt gennem Øjets Linse som paa en fotografisk Plade, men en samtidig Hjernevirksomhed vender rundt paa Billedet, saaledes at vi alligevel ser Tingene i deres rigtige Stilling. Det skal være denne Hjernevirksomhed, som den interessante Dreng mangler.

Forresten er han meget misfornøjet med al den Blæst, der gøres af hans gale Maade at skrive paa.

Jeg vil ikke gaa i Skole lænere, sagde han til en af de Videnskabsmænd, der undersøgte ham. Alle Mennesker siger, at jeg ikke skriver mine Bogstaver rigtigt . . . og alligevel ved jeg, at jeg aldrig gør Fejl. Det kan jeg virkelig godt selv se.

Den lille Skavank.

—O—

Peter Nikolajsen var Skrædersvend og Kavalier. Han var lidt farveblind, men ellers havde han ikke væsentlig andre Fejl end den, at han skede. Men det gjorde han ogsaa saa at det forslog noget.

Han kunde f. Eks. med højre Øje se ned i venstre Vestelomme, hvor han bar sit Ur, lige indtil den Dag, da han pantsatte det paa Assistentens huset. Det er jo som bekendt lige meget, hvor et Ur gaar hen, naar det bare gaar.

I venstre Side bar han sit Hjærte, indtil en vis Dag. Det pantsatte han ikke; men han skænkede det bort.

Han skænkede det til en ung Dame ved Navn Lotte, hvis Tante havde et Vaskeri. Og i dette Vaskeri stod Lotte og strøg.

Peter Nikolajsen havde lært Lotte at kende paa et Foreningsbal. Han dansede ikke, thi hans Læge havde forbudt ham at svede; men i Pavserne mellem Dansene traktede han paa Lotte og udfoldede en glødhende Veltalenhed, som ikke undlod at gøre Indtryk paa den unge Dame. I hvert Fald betroede hun en af sine syvogtyve bedste Veninder, at Mage til Talegaver havde hun aldrig kendt; og saa havde han noget saa ejendommeligt ved Øjnene, men det klædte ham.

Bekendtskabet er gjort, og Peter Nikolajsen fortsatte sit Kurmageri. Han havde erfaret, at Lotte havde ottehundrede Kroner staaende paa en Bikubebog og han havde megen Lyst til at sætte Foden under eget Bord og oprette et Værksted for Reparationer af Herretøj.

Derfor besøgte han hyppig Lotte og Tanten og var uhyre elskværdig mod dem begge, skønt Tanten var et frygteligt ældre Fugleskræmsel at se paa.

Saa kom den afgørende Dag. Peter Nikolajsen havde taget Mod og et Par Snapse til sig og iført sig sin fineste Søndagsstads, glatbarberet og med rensede Negle skred han ind i Vaskeriet.

Tanten var der som sædvanlig, og han maatte altsaa fri i hendes Nærværelse. Følgelig tog han Plads over for begge Damerne og gav sine Følelser Luft. Han talte om at det ikke var godt for Mennesket at være ene, at hans Hjærte længe havde banket for en fager og elskelig Kvinde og at han nu var kommen for at spørge, om hun vilde blive hans Hustru og følges med ham ud af Livets Landevej.

I det samme lød et højt og inderligt „Ja“ og som en Bombe fløj Tanten i hans Favn.

Peter Nikolajsen sad som bedøvet. Tale kunde han ikke, ogsaa af den Grund, at Tanten hang ved hans Læber og kyssede ham med en Varme, der var langt over en dansk Sommers Gennemsnitstemperatur.

Da hun endelig rev sig løs, var det kun for at fremstamme disse Ord: „Jeg vidste det jo, at det var for min Skyld, du kom her saa ofte. Og nu vover jeg at tilstaa, at jeg længe har gengældt dine Følelser!“ En skrækkelig Tanke fødtes i Peter Nikolajsens Bryst. Det var naturligvis hans ulykkelige Skelen, der var Skyld i Fejltagelsen. Medens han fruede til Niccen, havde hans skelede Øje ufravendt været fæstet paa Tanten.

Men Peter Nikolajsen var ikke blot Skrædder og Kavalier. Han var ogsaa Filosof. Naar Skæbnen nu en Gang havde bestemt det saaledes, hvorfor saa ikke i Medgift tage et Vaskeri i god Drift i Stedet for Lottes sølle ottehundrede Kroner? Derfor sluttede han Tanten i sine Arme.

Og Lotte trøstede sig. Hun vidste, at der var en Underofficer, som havde Kig paa hende, og da hun var en brav dansk Pige, som ogsaa vidste, hvad hun skyldte sit Land og dets Hær, saa tog hun Underofficeren.

Olsker Sogns Sygekasse

afholdt ordinær Generalforsamling i Olsker Forsamlingshus Tirsdag den 17. Februar.

Det reviderede Regnskab for Aaret 1913, der oplæstes, viste følgende Indtægter og Udgifter:

Kassebeholdning fra f. Aar	16,98
Bidrag af ubemidlede, nydende Medlemmer	1558,36
Indbetalte Restancer f. f. Aar	6,25
Bidrag af andre Medlemmer	2,00
Andre Bidrag, herunder Indskud af nye Medl.	2,40
Tilskud af Statskassen	705,99
Renter, som er paaskrevne, men ikke hævede	65,24
Hævet i Bank og Sparekasse	1247,00
Indbetalt ialt	Kr. 3604,22

Udbetalt Sygepenge til Medl. under Sygdom i Hjemmet	723,80
do. under Oph. paa Sygehus	4,20
Betaling for Medl. og Børns Behandling paa Sygehus	492,00
Betaling til Læger	933,65
Driftsudgifter	76,62
Indsat i Bank og Sparekasse	1255,99
Renter, som ikke er hævede	65,24
Udbetalt ialt	Kr. 3551,50

Udgiften trukket fra Indtægten giver en Kassebeh. den 31. Decbr 1913, stor Kr. 52,72
1/1 1913 var Formuen 1058,15
31/12 s. A. — 1168,12
altsaa en Formuefremgang af 109,97

Det ordinære Medlemsbidrag er 5 Kr. aarligt; men da forrige Aars Regnskab udviste en Formueindgang stor 421 Kr. 44 Øre, vedtoges paa forrige Generalforsamling at opkræve et Ekstrabidrag, st. 2 Kr. for mandlige og 1 Kr. for kvindelige Medlemmer for 1 Aar. Det vedtoges at opkræve samme Bidrag for 1914.

Sygekassen havde ved Aarets Begyndelse 239 Medlemmer og ved Aarets Slutning 245.

Den landøkonomiske Forenings Diskussionsmøde i Allinge.

—O—

— Det var meget prisværdigt af denne Forenings Bestyrelse atter en Gang, efter mange Aars Forløb, at afholde Diskussionsmøde i Allinge. De forrige Møder hermed har heller ikke kunnet virke særlig opmuntrende for Bestyrelsen til at komme igen, men denne Gang var der dog mødt ca. 80 Mennesker, hvoraf ca. Halvdelen var fra Sydlandet og Resten fra Vest- og Nordlandet; fra Allinge var mødt 5 ialt.

Man skulde dog have troet, at der kunde være vist lidt mere Inter-

esse for Landboernes Forening fra vore Næringsdrivendes Side, saa de kunde have givet Møde, især naar der indbydes til at høre paa Foredrag af saa celeber en Taler som Direktør M. P. Blem.

Formanden for Foreningen, Hr. Jægermester Rasch, bød Velkommen, og efter hans Forslag valgtes Emil Bohn til Dirigent, der takkede og gav Ordet til Direktør Blem, hvis Foredrag om

Landbrugets Kreditforhold

efter eget Referat fra saalydende:

— Mine Herrer! Det glæder mig atter engang at mødes med Bornholms landøkonomiske Forening, i hvis Bestyrelse jeg har siddet for ca. 35 Aar siden, og jeg har stadig senere været Medlem af Foreningen. Vi kan iaar holde 50 Aars Jubilæum for det ulykkelige Krigsjaar i 1864. Og Bladene minder os daglig derom.

Men det

100 Aars Jubilæum,

vi ogsaa kunde have Grund til at mindes: om Indgangen til den sørgeligste Nedgangsperiode i økonomisk Henseende. Historien kender, den tales der ikke om. Jeg vil derfor gerne i nogle korte Træk tegne et lille Billede af den.

Efter den mest glimrende Handelsperiode i Slutningen af det 18. og Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, hvor den danske Handelsstand og Skibsflåde skovlede Penge sammen, medens de andre europæiske Nationer sloges under Napoleons-Krigene, og den danske Landmand ogsaa tjente sin Part derved —

saa kom Ulykkerne over os.

Flaadentabes, og København bombarderedes i 1807, Staten spiller Bankerøt med hele sit Pengevæsen i 1813, og Norge maatte vi afstaa 1814.

Staten havde gennem Kurantbanken udstedt Dyrger af Penge-sedler til et Beløb, der svarede til 452 Millioner Kroner, eller 3 Gange saa meget, som vor Nationalbank nu, der kun har for ca. 148 Mill. Kr. i Sedler i Omløb, med 90 Mill i Guld, Sølv og Kassebeholdning som Valuta, medens Kurantbanken dengang kun havde et ganske forsvindende Beløb af Guld og Sølv.

Følgen blev, at man

for en Daler kurant i Sølv kunde faa 115 Daler Sedler

istedefor, saa Folk kunde give en Tidalerseddel i Drikkepenge og tænde Piben med en Femdaler af dette Papir.

Saa udsteder Kongen Forordningen af 5. Januar 1813, hvorefter Kurantbanken ophæves, og Rigsbanken oprettes istedefor. Og Grundfonden skaffes ved at behæfte al fast Ejendom i Landet med 33 Mill. Rigsdaler = 1/10 af disse Ejendommers Værdi, beregnet efter en Vurdering fra 1802, hvor danske Landejendommers Værdi var langt højere end i 1813. Denne Bankhæftelse maatte forrentes med 6 1/2 pCt. til Staten. Hertugdømmerne maatte tage deres Part med 14 Mill., Købstæderne i Danmark med 39 Mill. og Landejendommene med 15 Mill. Rigsd.

Trods denne Fundering havde de ny Sedler til at begynde med kun 9 pCt. Værdi mod Sølv; altsaa mod 11 Rigsdaler Sølv fik man 100 Rdl. Sedler i Stedet.

Men efterhaanden bedres Forholdet, og man faar 1 Mark Sølv for 1 Rdl. i Sedler, og senere efterhaanden mere.

I 1818 laves Rigsbanken om til Nationalbanken,

der beholder Bankhæftelsen. Men Staten nødsages dog til at eftergive 5 pCt. i Landbrugets Skatter mod Bankhæftelsen, da Folk ikke kunde svare saa meget.

Først i 1838 faar Bankens Sedler samme Værdi som Sølvdaleren.

Om denne sørgelige Periode skriver Falbe-Hansen i „Danmarks Statistik“:

Alle disse ulykkelige Forhold: det uheldige Pengevæsen, de lave Kornpriser, den ødelagte Handel, de høje Skatter og hele den politiske Elen-dighed traf det ulykkelige Land paa en Gang og ødelagde det i Bund og Grund.

Først i 1828 bedredes Forholdene og senere i Trediverne.

Men de rige Handelsfyrster gik fallit eller forsvandt i Glemsel under

beskedne Kaar. Herremændene var ødelagte.

* Staten maatte overtage flere Gaarde for Skatter.

Landejendomme, navnlig i Jylland, sank næsten ned til den rene Værdiløshed.

Men nu bliver der sparet uden Lige. I Tyverne bliver der næsten ikke bygget nye Bygninger i Danmark. Man hjalp sig foruden. Og da sparede man endda Penge sammen og gemte paa Kistebunden, saa Pengene ej kom Omsætningen til Gode.

Men i Trediverne og Fyrerne kommer Sparekasserne frem, og Folk sætter Penge deri. I 1848 havde Staten 18 Mill. Kr. fra Sparekasserne, som den forrentede til disse. Men under Krigen 1848—52 tager Folk Pengene ud, og Staten ophører saa med at modtage Penge fra Sparekasserne.

Saaledes gik det med vore Penge-sager under Enevældens Styre.

I 1849 afløses Enevælden af Folkestyret. Og Pengevæsenet kom ogsaa ind herunder.

Kreditpengene

opstaar straks efter. Nogle af Grundlovsfædrene faar lavet os Loven af 20. Juni 1850, der er de danske Kreditforeningers Grundlov.

Forbilledet tog man fra Tyskland. Men medens man der, saavel som i alle Lande, brugte Hypotekbank-systemet, hvor de, der laaner Pengene ud, styrer det hele og tager Fordelene, saa lod man vore Kreditforeninger faa det rene Selvstyre paa Andelsgrundlag, saa det her bliver dem, der laaner Pengene, som leder det hele og tager Gevinsterne for sin egen Mund. Og hvilken Betydning det har haft, ses bedst af de store Konverteringer i 1889 og 95, hvor Renten nedsattes fra 4 pCt. til 3 1/2 pCt. for ca. 500 Mill. Kr. Og da man mente, at vore Husmænd kunde trænge til Statsstøtte, lavede man Lovene i 1880 om de 2 Husmandskreditforeninger, hvor Staten betaler mindst 16 Kr. for en Vuderingsforening og eftergiver 2 Kr. 50 Øre for hver en Pantestat, samt kautionerer for Renteydelsen. Og nu har disse Foreninger udlaant

ca. 177 Mill. paa 90,000 Laan.

Samtliche Kreditforeninger i Danmark har nu udlaant 1,823 Mill. Kr. Hovedstol med 1,703 Mill. Kr. Restgæld og har 71 1/4 Mill. Reservefond paa 232,000 Laan.

Fra snart alle Lande

kommer Folk og spørger til vore Kreditforeninger,

og navnlig undres de over den Tillid, der vises vore Husmænd af Staten, som intet andet Land i Verden har Mage til. Men vi svarer, at Systemet har staaet sin Prøve. Tab af nærværdig Betydning har vore Kreditforeninger ikke haft.

Vore Kreditforeninger og Sparekasser har revolutioneret vore Prioritetsforhold til uberegnelig Nytte for alle Grundejere og navnlig ogsaa for Landbruget.

Vore Landejendomspriser

har som alt andet i Verden svinget op og ned. I 1885 naaede den daværende Sligning Højdepunktet. Derefter følger et Prisfald aarlig indtil 1901. Og Faldet var ca. 25 pCt. eller en Fjerdedel af vore Landejendommers Værdi. Siden har vi haft en Stigning, saa vi er nu ca. 10 pCt. højere end i 1885, nemlig med ca. 600 Kr. pr. Td. Hartkorn. Dog kan det ikke alene være Jorden, som har steget i Pris; thi Bygningernes Assurancesum er steget forholdsvis langt mere, ja med 1000 Mill. Kr. fra 1901 til nu.

Men saa længe, vi har saa høje Priser paa Smør, Flæsk og Æg

saa gaar Priserne ikke ned, selv om Udgifterne ogsaa er steget stærkt paa samme Tid.

Høstværdien er i de 12 Aar steget med 72 pCt., vor Landbrugseksport med 116 pCt. Nettooverskud.

Mælkemængden er nu ca. 1000 Pd. Mælk mere pr. Ko, og vi faar mere Smør af Mælken end før 1901.

Men hvor længe disse gode Tider varer, ved ingen.

Og at daarlige Tider kommer, er sikkert nok; men lige for Tiden ser det ikke ud til Prisfald paa Landbruksprodukter.

Dog vilde det være rart, om Folk kunde vænne sig til at spare lidt mere og laane lidt mindre. Vore Kreditforeninger har aldrig laant saa meget ud som i de seneste Aar. Men mange flere kommer ogsaa og

faar Tilægslaan, da de i visse Egne af Landet ikke kan faa Sparekasselaan, men kun dyre Banklaan til 6 1/2—7 pCt. Rente og er ikke fri for at kalde disse „Pengefordyrelsesanstalter“ i enkelte Steder af Provinserne.

Men saa siger vi bare: Kom saa til os. Tag Laan i eders egne Pengeinstitutioner — vore Kreditforeninger — som I selv ejer og styrer.

Priserne paa de mindre Landejendomme

har vi ogsaa søgt at faa Rede paa. Og det viser sig, at af 65 Ejendomme paa gennemsnitlig ca. 10 1/2 Td. Ld., hvoraf de 36 paa Bornholm, er Jorden købt billigst paa Bornholm:

men der er bygget dyrest.

Ingen af Ejendommene er over 4 Aar gamle. Prisen har været pr. Ejendom inklusive Bygninger, Besætning og Inventar.

- 1) 1,390 Kr. pr. Td. Ld. paa Bornholm, deraf 741 Kr. for Bygninger eller 53,3 pCt.
- 2) 1,340 Kr. pr. Td. Ld. paa Sjælland, og deraf 582 Kr. pr. Td. Ld. for Bygninger eller ca. 43,2 pCt.
- 3) 1,650 Kr. pr. Td. Ld. paa Falster, deraf 666 Kr. for Bygninger eller 40 pCt.

Jordpriserne var paa Bornholm (købt fra Udstykningsforeningen) gennemsnitlig 455 Kr. pr. Td. Ld., Sjælland 526 Kr. pr. Td. Ld., og Falster 750 Kr. pr. Td. Ld.

Taksterne viser alle Steder god Middejljord til Gennemsnitstakst 14 a 15.

Jeg tror, at Danmarks Jord er bebygget dyrest af Evropas Lande, og

Bornholm bygger endda dyrest i Danmark.

Kunde det ikke ændres? Hvad hjælper det, at Jorden købes billigst, naar der bygges allerdyrest.

Vore Materialer, brændt Sten, Kalk osv., er nok lidt dyrere; men det skulde dog ikke kunne bevirke saa meget.

Og hermed vil jeg slutte med Tak for, at De har hørt mig med saa stor Opmærksomhed.

Pas paa Saasæd iaar!

—O—

Det synes, jo længere maa faar sat sig ind i Forholdene i Aar, som det vil komme til at skorte ret betydelig paa brugbar Saasæd til det kommende Foraar; — der lod allerede fra Efteraaret høje Stemmer om daarlige indhøstet Sæd, men det synes, som det er langt værre, end man antagelig i Almindelighed tænker sig.

Saavel Byg som Havre viser sig næsten gennemgaaende at være ladebrændt, — og, efter hvad man maa forstaa, — opstaaet ved, at hvorvel Kærnen har været tilsyneladende tør ved Bjergningen, har Saften endnu siddet i Straaet, og ved Opsætning i Lade eller Hæs er der efterhaanden gaet Varme i det. Det kan i Forbindelse hermed anføres, at Bygkærnen iaar skal have haft gennemgaaende 18 pCt. Vandindhold, — medens den, for at kunne opbevares i Sæk eller Bunke uden Risiko for at tage Skade, maa have højst 13 pCt. Vand.

Spireevnen har desværre lidt derunder, — det samme Byg f. Eks., der fra Begyndelsen viste en Spireevne af 93 pCt., gik efterhaanden ned til at vise 70 pCt. — og der er ingen Tvivl om, at Havre, omend ikke i saa høj Grad, ogsaa har lidt under lignende Forhold. Ladebrændtheden viser sig saavel paa Byg som Havre gennem de rødbrune Kærner, og vi kan ikke noksom advare Landbrugene mod iaar at anvende deres Sæd til Saa-ning, forinden de har prøvet Spireevnen.

I omstaaende Annonce tilbyder Aktieselskabet Nordlandets Handelseus forskellige Sorter prima Saasæd, som Firmaet har indkøbt fra forskellige Egne — og særlig fra Sognene ved Kolding, hvor Vækst og Høstforholdene sidste Aar var meget gunstige end i andre Egne af Landet. Disse Sorter har alle et udmærket tiltalende Udseende, høj Kvalitetsvægt ligesom det er anerkendte gode Stammer.

Lyngen høstes.

Et ejendommeligt Syn er det i disse Dage at komme over Hald Herred, skriver „Viborg Stifts Folkeblad“. Høsten er i fuld Gang. Slaamaskinen gaar fra Morgen til Aften, Hesteriverne er i travl Virksomhed, og Stak ved Stak rejser sig som paa en Kløvermark. Det er et helt Høstbillede. Kun Farven er en

anden. Det er Lyngen, der bjerges. I et foderknap Aar er Lyngen et ypperligt Fyde-foder af Næringsværdi som Rughalm og meget yndet af Kvæget.

For 18 Aar siden afbrændtes Heden, og Lyngen, der nu gror, er derfor ogsaa fin og god. Lyngen foder op paa Gaarden eller sælges i Løstevir til Egnens Beboere. En billigere og bedre Maade at hjælpe sig over Vinteren paa end ved at købe Halm.

Havet tog baade Hus og Jord.

Lidt vest for Bovbjerg Fyr ligger et Hus paa den yderste Skrænt. Der bor Husmand Johannes Øjendahl. Fra Skræntens Fod og ud til er der kun 50 Alen. For 20 Aar siden købte Ejeren Huset med tilstrækkelig Jord til, at der kunde græse en Ko og nogle Faar. Gennem disse Aar har han set Stykke efter Stykke af Lodden styrtet ned i Havet. Nu staar Huset i Følge „Kbg. Filkl.“ saa stærkt paa Hældningen, at han ikke mere tør bebo det. Havet har nu taget alt fra ham.

Det østbornholmske Dampskibsselskab.

Fartplanen for Sommeren bliver ganske som ifjor; 4 Gange ugentlig paa København og 2 Gange do, paa Simrishamn, og denne Fart tager sin Begyndelse allerede den 30te Maj.

Passager-Indtægten er lidt lavere ca. 5000 Kr., end forrige Aar, men der er ogsaa udført 11 Rejser mindre end ifjor, Godsindtægten er omtrent den samme, og der henlægges ca. 6000 Kr. til Reservefonden, der nu har naaet op til 74000 Kr. Udbyttet til Aktionærerne bliver 3p Ct., der kan hæves hos de forskellige Bestyrelses-Medlemmer fra 1. Marts.

Ved Generalforsamlingen ifjor blev der omtalt, at man mulig vilde arbejde hen til at bygge en ny og større Baad, men da Havneforholdene i Gudhjem og Allinge endnu ikke er ændrede, er det nok udsat lidt end.

Selskabelig Forening afholdt Fastelavnssøndag en vellykket Fællesspisning paa Hotel „Allinge“. — Af de afsungne Sange har vi tilladt os at aftrykke et Par af Versene, der ikke har nogen privat Karakter:

Om Allinge Havn i mange Aar stadig' hidsig Debatten gaar. Projekter, dem har vi mange a', men hvilket af dem skal vi ta? Det nordre, det er jo meget godt, men med Montem det stadig er smaat; Staten s'ir Nej til ethvert Frieri! — Det kan vi ej li'e!

Hundrede Tusind vor Amtmand fik samlet ind paa et Øjeblik. Staten sku' Hammeren overta', det var nok Løsenet da. — Men nu gaar Rygterne i vor By: Staten vil Værket til Svenskerne fly! Vi selv faar saa slet ingen „Andel“ deri — det kan vi ej li'e!

Kommunens Anlæg for Gas og Vand bliver vist ofte gjort istand; Regningerne løber voldsomt op, Udvalget maa sige Stop! De Gasværksmestere os blokker vel? Vi maa vist udføre Arbejdet selv! Thi sli'g en Avance er Oprækkeri; — det kan vi ej li'e!

Naar vi hver Fredag har spist vor Mad læser vi „Nordbornholms Ugeblad“. Det fornærmer da ikke en Sjæl, og saa skal det dog slaas ihjel. De Rønne-Blade med Jespersen, Stenbæk og Hauge, vor gamle Ven, har rottet sig sammen i et Kompagni; — det kan vi ej li'e!

Rolf Müller en Damper, gruelig flot, i England for billige Penge, har faa't; med den vi Posten hver evige Da' over Sverrig til Sommer skal ha'. I Rønne ser de lidt skeptisk dertil. — 5 Aars Kontrakter nu slutte de vil; thi den Konkurrence blev dem dog for fri, — den kan de ej li'e!

Marskandiser-Forretningen

ved Havnen — er nu forsynet med godt Tøj til smaa Priser.

Gudstjenester.

Søndag d. 1. i Allinge Kirke Kl. 9 1/2.
Skriftemaal Kl. 9.
Ols Kirke Kl. 2.
Kl. 6 1/2 Aften festligt Møde i Sandvig Missionshus.
Rasmussen taler.
Tirsdag Aften Kl. 8 Møde paa Menighedshjemmet, særlig for Unge.
Missionær Herlufsen taler.

Prima Blaasten

(Kobbervitriol)

ny Sending — extra Kvalitet — til Sprøjtning af Frugttræer og Buske, sælges i større Vægte a 30 Øre pr. 1/2 kg.
Nordlandets Handelshus

Jærn, Metal, Klude og Ben

købes til højeste Priser.
Carl Jacobsen ved Havnen.

Et Parti gode hornholmske Spegesild

sælges til 60 Øre pr. O.
Carl Jacobsen ved Havnen.

En Pige,

som kan malke, kan faa Plads straks paa Hullegaard i Olsker.

Et Parti Ost

bortsælges til billige Priser.
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Sæbe,

grøn 14—18 Ø. 1/2 kg brun 16 Øre
brun Krystalsæbe Nr. 1, 19 Øre
prima hvid Stangsæbe 20 Øre
Klingry Marseillesæbe 40 Øre i 1/2, 1/4, 1/8 kg Pakker
Klingry Salmiak-Terpentinsæbe 40 Øre 1/2, 1/4, 1/8 kg Pakker
Klingry Christiansfeldtersæbe 40 Ø. 1/2, 1/4, 1/8 kg. Pakker
Klingry Sæbespaaner i Pk. a 25 Ø.
ægte Perfectionssæbe i Pk. a 22 Ø.
Soda alm. og fin pr. kg 8 Ø. pr. 2 kg, 14 Øre
Vasguit, Lessivol, Lessive Phenix
Lagermanns Ludpulver m. Violdft
ægte San Marajos Bleg soda med Hvalfisken
Lagermanns Kraft Skurepulver
Colmans Stivelse i 1/4, 1/8, 1/2 kg Æsk. til billigste Notering.
Remys Rissivelse i Pakker a 27 Ø. 1/2 kg., anbefales Vaskerier.
Blegvand, Klorkalk, Salmiakspiritus, Ecu og Cremetabletter til Gardiner, Kugleblaat, Daaseblaat, Colmansblaat, Blaaposer 5 a 10 Øre.

I. B. Larsen.

Allinge-Sandvig Sygekasse,

som er statsanerkendt, optager Medlemmer indtil 40-aars Alderen. Foruden en daglig Pengehjælp yder Sygekassen fri Læge og Medicin for Medlemmerne samt fri Læge for deres hjemmевærende Børn under 15 Aar, desuden frit Sygehus- og Sanatorieophold.
Indmeldelser kan ske hos Kassereren, Hr. Bager P. Holm, Allinge.

Forlang altid Otto Mönsted's OMA Plante Margarine

Skal De hve Deres Bille-der indrammet smukt og solidt og til moderate Priser, bese da mit store Lager af Rammelister i alle moderne Dessins.

Telefon 4. Andr. Ipsen. Atelieret ved Havnen.

Jernbane-Hotellet, Sandvig

anbefales By- og Landboere med smaa a la Carte Retter.
Restauration og Billard.

Lommelamper

faas hos M. C. FUNCH.

Malerfarver.

tørre, udrørte i 1/2 og 1/4 kg Daaser.
Terpentin Torrelse
Vognlak Mobelak
Hvid Japan Emaillak
Guldbronce Solvbronce
Kobberbronce grøn Bronce
Broncefintur Spirituslak
Schellak Vinsprit
Nøddetræsbeite Mahonibeite
Egetræsbeite Ibenholdtsbeite
anbefales

I. B. Larsen,

Allinge, ved Havnen.

Udbytte-Udbetalinger.

Det østbornholmske Dampskibsselskab.
Imod Aflevering af de paagældende Kupons, udbetales fra 2den Marts Udbytte for Aaret 1913 med Kr. 600 pr. Aktie.
hos følgende Medlemmer af Best.:
I Nexø Hr. M. Sonne,
Svaneke — R. A. Holst,
Gudhjem — Hans Jensen
Allinge — Emil Bohn
Hasle — S. Thomsen,
samt i København i d'Hr. Fritsche & Co.s Dampskibsexpedition, Tordenskjoldsgade 32.
Nexø, den 24. Februar 1914.
P. B. V.
M. Sonne.

Paa Gaden

Fru A.: „Hvorhen saa hastigt, Fru B., vil ikke til Lægen?“
Fru B.: „Nej, men efter det bedste Lægemiddel; hen at bestille i Kasse af Nexø Bryggeris Dobbeltøl; det er sundt og nærende og burde aldrig mangle paa noget Bord.“

En flink yngre Pige,

som vil malke 5 Køer søges til 1ste Maj. I Mangel heraf en konfirmeret Dreng.

Langemyre pr. Hasle,
Chr. Grønbech Holm.

En Dreng

14—15 Aar, kan faa Plads til 1ste Maj. Samme Sted kan en ung, pæn Pige faa Plads for Sommersæsonen.
Bager Th. Andersen Sandvig.

Allinge Biograf.

Søndag den 1. Kl. 8 og 9:

Verdens-Pressen.

Kæmpedamens Bortførelse.

Naar Kærlighedens Gud besøger Vidunder-Kabinetet. Dansk Lystspil.

Tvillingsøstrene.

Smukt og stemningsfuldt Billede.

Hattenaalene.

Trio Mufik. □ Trio Mufik.

Rødbeder til Salg.

Runde Amager-Rødbeder er til Salg a 2 Øre Pd., 40 Øre Skp.
Valdemar Sørensen, Borre.

Special Tilbud over prima Saasæd

Svaløf Lagerhavre, vog. 92-93 Pd. holl., avlet paa Koldingegnen, hvor den foretrak-kes fremfor de andre kendte Sorter, og hvor den sidste Aar gennemsnitlig gav sine Avlere ca. 30 Fold Kærne og stort Halmudbytte. Kærnen er stor, buttet og af smuk lys Farve.
Pris pr. 50 kg 7,25.

Gul Næsgaard Havre, vog. 90 Pd. holl., avlet fra Kolding-Egnen, anbefales som en stivstraet, tidlig og rigtydende Sort.
Pris pr. 50 kg 7,00.

Gul Næsgaard Havre, vog. 86 Pd., holl., bornholmsk Avl, extra sorteret, sund og af tiltalende Udseeede.
Pris pr. 50 kg 6,50.

Tystofte Prentice 2-radet Byg, vog 117—18 Pd. holl., fin-fin Kvalitet. Heraf har vi kun et mindre Parti.
Pris pr. 50 kg. Kr. 8,00.

Tystofte Prentice 2-radet Byg, vog 113—14 Pd. holl., prima bornholmsk Avl, extra sorteret og renset.
Pris pr. 50 kg. Kr. 7,00.

Tystofte Korsbyg, 6-radet, prima bornholmsk Avl, extra sorteret og renset.
Pris pr. 50 kg. Kr. 7,00.

Blandsæd af Havre og Byg, iblandet Snedinge Ærter, bornholmsk Avl, prima velrenset og velhøstet Kvalitet.
Pris pr. 50 kg., Kr. 6,50.

Trifoliums rendyrkede Graahavre, særlig at anbefale paa lette Jorder og som Erstatning for den sædvanlig udbudte Vare af Hjemmeavl.
Pris pr. 50 kg. Kr. 10,00.

Efter Opfordring sendes Brevprøver. Bestillinger udbedes snarest.

Nordlandets Handelshus.

Husk det store Godtkøbsudsalg

C. Larsens Skotøjsforretning, Allinge.

Ældre Faconer

sælges til langt under almindelig Pris

15 pCt. Rabat paa alt Fodtøj.

Benyt Lejligheden til at købe billigt Fodtøj

Pris pr. 1/2 Kg. 1,10—1,30—1,50

Brødr. Cloëtta

Kgl. Hof-Chokoladefabrik Ksbenhavn.

Marie Kjøllers Mode- og Broderiforretning

ALLINGE

udsælger fra 1ste til 15de Marts paategnede Ting paa Klæde og Filt saasom Avismapper, Børsteholdere, Skriveunderlag, Lyseduge, Hjørnehylde, Sofapuder og Pibestykker samt en Del Lyseduge og Tæpper paa Angola og Lærred.

— Alt med 25 pCt. Rabat pr. Kontant. —

Alle færdigpyntede Hatte halv Pris. Nogle Kasketter, ældre Facons, udsælges for 75 Øre og 1 Kr.

A. J. Grønval's Smedeforretning,

Grønvang — Olsker

anbefaler sig til de ærede Landmænd med hurtigt og reelt Hestebeslag samt alt til Faget hørende Arbejde, der udføres hurtigt og billigt.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10-12 og 2-4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilværelse til en Rente af 4 pCt. p. a., paa Folie til 2 pCt. p. a.

Priserne ere nedsatte
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Alle Sorter Foderstoffer

er paa Lager til billigste Dagspriser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Vor bekendte fine Kaffe,

The, Chokolade og alle øvrige Kolonialvarer i absolut frisk og sund Tilstand, anbefales til billigste Dagspriser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Regnskabsbøger
Protokoller
Skemaer
Kontrabøger
Mejeribøger
Røiteringsbøger
Sygekassébøger
Journaler
Udleveringsbøger

Bestil
Deres Tryksager i
Allinge Bogtrykkeri
Telefon 74.

Regninger
Meddelelser
Brevpapir
Konvolutter
Uxselblanketter
Dags-Dato
Fragtbreve
Returgodssedler
Visit- & Takkekort

Godtkøbs-Udsalg

G.P. Petersens Skotøjsforretning, Allinge

Fra 15. Februar til 15. Marts

udsælges en Del udrangerede Pige- og lette Damesko til halv Pris og derunder. Flere Par Damesøvler i smaa Numre samt nogle Par Herresnøre- og Fjedersko i Nr. 43-47, meget stærke, lidt ældre Faconer til ca. halv Pris. Paa alt det øvrige gives 15 pCt. Rabat under Udsalget, benyt derfor det gode Tilbud. Kun pr. Kontant.

Radium anbefales som en meget fin og drøj Skovværte.

Det bedste ØL til den billigst mulige Pris:

NEXØ-DOBBELT-ØL

er ekstraholdigt og nærende, velsmagende og holdbart.

Forlang derfor overalt NEXØ DOBBELT-ØL.

Hovedforhandler Chr. P. Dam, Allinge.

Vort extrafine islandske Lammekød,
dyrlægekontrolleret og stempet, anbefales.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Gaa til Fagmanden og køb Deres Ure

der har De Garanti for god og paalidelig Gang. Alle Reparationer udføres hurtigt og billigt. Stueure tilses overalt og reparerer om muligt paa Stedet.

Telefon 4.

A. M. Lindberg, S. Sørensens Eftfl.

Brugte Ure tages i Bytte.

Tørrede russiske grønne Ærter

anbefales i 2 Kvaliteter a 75 og 150 Øre 1/2 kg.

Telefon 12. I. B. Larsen ALLINGE.

P. C. HOLM, Allinge,

anbefaler

Murværktojs

af prima Kvalitet og god Facon.

Mur- og Pudseskeer, Skjelskeer, Understryge- og Fugeskeer, Fugerør- og Beskæreskeer, Murhamre og Skafter. Murspader, Waterpas og Glas. Mursnøre og Tridser. Alle Slags Kalkkekoste og Pensler, Pudsebræder og Optrækplader, Pudsefilt, Pudsehager, alle Kalkfarver i kraftige Kval.

Spøg og Alvor.

Men Marie, nu har De slaaet den kostbare Vase itu!

De ser da ikke saa kostbar, den havde jo en Revne, Frue.

En Revne, er De vis.

Medlæs vis, jeg har jo allerede tabt den engang før, det var i forrige Uge.

„Kongens Dotre.“

Hvert Land har sine Skikke. — I nogle Egne af Siam bliver Kvinderne, naar de har naaet en vis Alder uden at blive gifte, „Kongens Dotre“. Kongen paatager sig at skaffe hver af disse „sine Dotre“ en Mand.

Den kongelige Metode ved Iværksættelsen af dette er meget simpel og ligefrem. Nogle bodfærdige Fanger i de siamesiske Fængsler kan opnaa Benaadning og vente at blive satte i Frihed, hvis de er villige til at ægte en af disse „Kongens Dotre“. Om Manden er gift forud, har intet at sige, da det i Siam er tilladt at have mere end een Hustru. Der bliver ikke forespurgt hos den kvindelige Part, hvorvidt hun er tilfreds med det Valg, der er gjort for hende, eller om hun ikke synes om det — Kongen har givet sit kongelige Ord paa, at hun skal have en Mand, og hun er pligtig til at tage den, der bydes hende.

Hvad en Hustru er værd.

Hos Kafferne har hun en Værdi af 10 Køer, i Uganda skal en Kone være solgt for et Par Sko. I Unroyo afbetaler Ægtemanden lidt efter lidt sin Kone med Elefanttænder, og i Beludshien tager Manden Plads som Tjener hos sin tilkommende Svigerfader, indtil han har afgjort Købesummen for sin elskede. Hos Mishmiserne betaler en rig Mand indtil 20 Øser for en Kone. I Tartariet plaegeres den unge Pige paa en Vægt, og Bejleren maa veje hende op med Smør og andre Levnedsmidler, hos de vilde i Manbonlandet maa Ægtemanden betale to Hjorteskind for sin Kone. I Indien betales hun mange Steder med Ris og enkelte Rupier.

Naturligvis forekommer dette os meget mærkeligt. Her køber Manden meget sjældent sin Kone, det omvendte er undertiden Tilfældet, og saa er Købesummen hendes mer eller mindre rige Medgift.

Japanerindens Mandsideal

I Hovedstaden Nippon i Japan udkommer der hver Uge et stort illustreret Kvindeblad, der hedder „Shukujo Gwaho“, hvilket betyder „den dydige Kvinde“. Dette meget udbredte Blad havde forelagt sine Læserinder Spørgsmaalet om, hvorledes Idealet af en god Ægtemand skulde være, og faaet talrige Svar derpaa. Som et samlet Hele blev Resultatet følgende: 17 Svar, som viser, hvorledes de smaa japanske Damer ønsker, at Mændene skal være, og hvad de forlanger, for at han skal kunne kaldes en virkelig god Ægtemand.

1. Han maa ikke være gerrig.
2. Han maa ikke beskæftige sig for meget med sin Pynt og Paaklædning.
3. Han maa have et mandigt Udseende.
4. Han maa ikke vise sig altfor fortrolig overfor andre Damer.
5. Han maa gøre sig Umage for grundigt og omhyggeligt at forklare sin Hustru alt, hvad hun spørger ham om.
6. Han maa være beslutsom og have Aandsnærværelse.
7. Han maa have et Ideal.
8. Han maa overlade sin Kone at ordne alle Familiens Pengesager, føre det daglige Regnskab osv.
9. Han maa aldrig vise sig i Køkkenet.
10. Han maa aldrig kritisere sin Hustrus Frisyre eller Toilette.
11. Han maa ikke spille sin Tid med at tale altfor meget med sin Hustru om sine Ønsker vedrørende Maden eller andre Husholdningssager.
12. Han maa aldrig blande sig i sin Hustrus Sager.
13. Han maa passe paa, han aldrig bliver sin Hustru ligegyldig, endstige modbydelig.
14. Han maa være godgørende og barmhjertig.
15. Han maa ikke blive altfor ofte eller længe borte til Møder eller Forsamlinger.
16. Han maa ikke være indtaget i sig selv og
17. Fremfor alt maa han ikke være skinsyg.

Bestandig Forretningsmand.

Køberen (Ungkarl): Jo, ser De, Hr. Nikolajsen, mere end 28,000 Kr. kan jeg ikke betale dem for Forretningen. Sælgeren: Skal vi sige 30,000! Saa faar De min Datter i Tilgift.

De har altsaa giftet Dem? De skal jo have gjort et udmærket Parti?

Ja, min Kone er et fuldkomment Væsen, hun er hjemme i alt, i Literaturen er hun hjemme, i Musikken er hun hjemme, i Kunsten er hun hjemme, kun i et er hun ikke hjemme!

Og det er? Hjemme er hun aldrig!

En Arbejder faldt ned fra en 5-Etagers Bygning. En meget lærd Mand talte siden med ham og spurgte ham da: Slog de dem ikke meget?

Uha, jo, ja, men hvad tænkte De nu paa under Faldet?

Jo, ser De, da jeg passerede 2. Sal kom jeg til at se gennem Vinduet, og da opdagede jeg, at Klokken var ti Minutter i 6. Naa, tænkte jeg, nu kan du lige naa ned til Fyraften.

Hvad der udkræves.

Hansen: Jeg har talt med Lagen, Han sagde, at jeg ikke maatte nyde Spiritus mere. Jeg maatte kun nyde absolut alkoholfri Drikke.

Jensen: Det skal der en stærk Vilje til. Hansen: Der skal først og fremmest en stærk Tørst til.

For den Plante, der hedder „Livet“, er Haabet den bedste Regn.

Nej Mo'r!

Nu vil jeg ikke vente længere, alle Mennesker gaar til Atelieret ved Havnen, for at fotografere, og det gør jeg ogsaa. — for man faar de smukkeste Billeder hos

Telef. 4. Andr. Ipsen.

RATIN

Eneste eksisterende
Middel til rationel
Udryddelse af
Røtter og Mus.

Forhandler i Allinge:
Nordland. Handelshus

Allinge Bryggeri

modtager gerne Bestillinger paa Øl i Ankere saavel som skattefrit Flaskeøl fra Hafnia Bryggerier. — Tomme Ankere bedes returneret hurtigst muligt.
Telefon 65. G. SALMON.

Søger De en Livsledsagerske,

skal den gamle Cykle sælges, ønsker De Adgang over deres Ejendom forbudt, har De fundet et Par Galoscher, skal der være politisk Møde eller Bal, har De Kreaturer til Salg eller vil De købe saadanne, har De faaet nye Varer hjem, paatager De Dem Reparationer, har De startet en ny Forretning — hvordan skal Folk saa faa det at vide, hvis De ikke avterter i et Blad, som virkelig læses.

„Nordbornholms Ugeblad“ læses af saa at sige alle i Nørre Herred og er derfor et fortrinligt Annonceblad. Send deres Annoncer til „Nordbornholms Ugeblad“.

Det østbornholmske

Dampskibsselskab.

Forandret Afgangstid,

Fra og med Fredagen den 20 ds. afgaar Dampskibet fra Nexø hver Tirsdag og Fredag Middag Kl. 12,30 istedetfor som hidtil Kl. 10 Form.

Løvrigt uforandret.

Nexø i Bestyrelsen, den 14. Februar 1914.

M. E. Klausen, Sandvig.

anbefaler sit Forsteklasses Herre-Skræderi. Over 500 forskellige Mønstre i Prøver forefindes. Særlig anbefales Ægte Dansk Sport og Jagtklub Serges fra 40 Kr. pr. Klædning. Konfirmations Klædninger til billige Priser. Klædevarer modtages til Forarbejdning. Reparationer udføres. Bestillinger paa alle Slags til Herrebeklædning modtages, og udføres alt Arbejde, omhyggeligt, samvittighedsfuldt, og til billigst mulige Priser.

En Læredreng antages straks eller senere.

Møbeludsalg.

Paa Grund af Flytning udsælges i denne og næste Maaned hele mit Lager af gode haandforarbejdede Møbler til nedsatte Priser.

Buffeter, Skriveborde, Spiseborde, Egetræsstole, Chaiselonger, Senge, Servanter, Sofa med Stole, Salonborde. m. m.

Jul Mortensens.

Møbelsnedkeri, Allinge.

Kartofler, Roer og Halm

er til Salgs pr. Kontant eller paa Salgsforeningens Vilkaar paa Pellegaard i Rutsker.

Samme Sted ønskes aarsgamle Kvier til Købs.

Aarsbidrag

Bornholms Brandforsikring for fisker modtages i Tein Brugforening. Tirsdag den 24. Februar, Eftermd. Kl. 3-5. Onsdag den 25. ds. p. Schellegaard, Eftermd. Kl. 3-5. De øvrige Dage til den 28. i mit Hjem.
K. A. Mogensen.

Kiks og Bisquits,

danske og engelske, i stort Udvalg. Altid friske Varer.

Danske Kiks

til 35-45-50 Øre pr. 1/2 kg.

Kiks i Pakker

til 10-15-20-25 Øre Pakken.

Fine blandede Bisquiter

til 35-50-70-85 Øre,

anbefales til Kaffen.

Fine eng. Bisquiter med Creme og Gelé og diverse Isvafler.

J. B. Larsen.

ved Havnen. Allinge.

Inserat.

Paa Opfordring af Hr. Blikkenslager M. C. Funch, Allinge, aut. Gas- og Vandmester, har jeg i Dag gennemgaaet Hr. Funchs Bøger, der udviste, at Hr. Funch ingen Overpris har taget for Varer, leveret fra mit Firma „Aktieselskabet Nordiske Auer Kompagni“, men overalt solgt disse til Firmaets originale Katalogpriser, ja endog enkelte Steder under disse, og har Hr. Funchs Fortjeneste herpaa ikke været andet end almindelig Forhandleravance.

p. t. Allinge, 18. Februar 1914.

Gunst,

Repr. for A/S Auer Komp. København.

Fiskeforretning i Sandvig

Iste Maj aabnes en velassorteret Fiskeforretning i Hr. Viggo Jørgensens Ejendom, hvor daglig kan faas forskellige Fiskesorter. — Varerne bringes overalt, og om ønskes istandgjorte. Større Ordres bedes bestilte Dagen forud.

Ærbødigt

N. Mikkelsen & Co.

Telef. Sandvig 29.

NB. Alle Fiskesorter købes

til Dagens højeste Priser.

Kontant Afregning.

Bonevoks

til Linoleum

faas i 1/2 og 1/4 kg Daaser.

I. B. Larsen, Allinge.

Alfr. Bendtsens

Iste Klasses

Herreskræderi og Klædelager

— I Februar Maaned sælger jeg mine Klædevarer til Indkøbspris. — Det anbefales de ærede By- og Landboere at overbevise sig om, at de hos mig erholder gode Varer til meget godt Køb. — Som en god Anbefaling for min Jagtclub-Serges er, at mine ærede Kunder altid ytrer deres fulde Tilfredshed over Stoffets stærke Kvalitet, smukke og aldeles ægte Farve og tillige meget billige Pris. Af disse Varer leverer jeg i denne Tid Klædninger for kun 40 Kr. Tilligemed mit store Udvalg i blaa og sorte Varer, anbefales et stort og smukt Udvalg i modefarvede danske og udenlandske Fabrikater samt Overfrakkestoffer, fine saavel som billige. Regnfrakker og færdige Arbejdsbenklæder meget billigt.

NB. Et Parti Drengedragter og Stortøj sælges til og under Indkøbspris, da jeg ikke mere vil føre disse.